

ת נ "ך

לבתי ספר עצמאיים

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון	—	עיון בתורה (בראשית, דברים)	—	(16x3)	—	48 נקודות
פרק שני	—	עיון בנביאים ראשונים	—	(9x4)	—	36 נקודות
פרק שלישי	—	בקיאות בספרים: יהושע, שופטים,				
שמואל א, שמואל ב			—	(8x2)	—	16 נקודות
סה"כ	—				—	100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

המשך מעבר לדף ◀

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון — עיון בתורה (בראשית, דברים) (48 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 1-5 (לכל שאלה — 16 נקודות).

1. בראשית, י"ט, א'-ד'.

א. "ויבאו שני המלאכים סדמה" (פסוק א').

לפי רש"י, מהי המטרה שלשמה הגיעו שני המלאכים לסדום, ומדוע לא הגיע לשם המלאך

השלישי שהיה אצל אברהם? (6 נקודות)

ב. "ולינו ורחצו רגליכם" (פסוק ב').

רש"י: "וכי דרכן של בני אדם ללון תחילה ואחר כך לרחוץ?".

מהי התשובה של רש"י על שאלתו? (5 נקודות)

ג. "נסבּו על הבית מנער ועד זקן כל העם מקצה" (פסוק ד').

לפי רש"י, מה רצתה התורה להדגיש בדברים אלה? (5 נקודות)

2. בראשית, כ"ג, א'-ד'.

א. "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" (פסוק א').

רש"י: "נכתב 'שנה' בכל כלל וכלל, לומר לך שכל אחד נדרש לעצמו".

מה נדרש בכל כלל? (6 נקודות)

ב. "בקריית ארבע הוא חברון" (פסוק ב').

מדוע נקראה חברון "קריית ארבע"? כתוב את שני הפירושים של רש"י. (6 נקודות)

ג. "גר ותושב אנכי עמכם" (פסוק ד').

לפי רש"י, איך ייתכן כי אברהם היה גם "גר" וגם "תושב"? הסבר לפי הפשט אן הדרש.

(4 נקודות)

3. **בראשית, כ"ו, א'-ה'.**

- א. "ויאמר אל תרד מצרימה" (פסוק ב').
 לפי רש"י, מדוע רצה יצחק לרדת למצרים, ומדוע אמר לו ה' לא לרדת לשם? (6 נקודות)
- ב. "והתברכו בזרעך כל גוֹי הארץ" (פסוק ד').
 מהי ברכה זו? הסבר לפי רש"י. (4 נקודות)
- ג. "וישמר משמרתיו מצותי חקוֹתֵי ותוֹרָתִי" (פסוק ה').
 הסבר שלוש מן המילים המודגשות, לפי רש"י. (6 נקודות)

4. **בראשית, מ"ט, ט'-י'.**

- א. "גור אריה יהודה" (פסוק ט').
 לפי רש"י, מי מכונה "גור אריה", ומדוע הוא מכונה "גור" ו"אריה"? (6 נקודות)
- ב. "מִטָּרֶף בְּנֵי עֲלִיָּת" (פסוק ט').
 לפי רש"י, מהו ה"טרף" שממנו עלה יהודה, וממה עוד עלה יהודה? (6 נקודות)
- ג. "לא יסור שבט מיהודה" (פסוק י').
 לפי ספורנו, מהי ההבטחה שהובטחה ליהודה במילים אלו? (4 נקודות)

5. **דברים, ל"ד, א'-ו'.**

- א. "וַיֵּרָאֵהוּ ה' אֶת כָּל הָאָרֶץ" (פסוק א').
 לפי רש"י, מהו המראָה שהראה ה' למשה? (5 נקודות)
- ב. "וימת שם משה" (פסוק ה').
 רש"י: "אפשר משה מת וכתב 'וימת שם משה'?"
 הסבר את השאלה של רש"י, וכתוב אַחַת מן התשובות של רש"י על שאלה זו. (6 נקודות)
- ג. "ויקבר אותו" (פסוק ו').
 לפי רש"י, מי קבר את משה? כתוב את שְׁתֵּי התשובות של רש"י. (5 נקודות)

פרק שני – עיון בנביאים אחרונים (36 נקודות)

ענה על ארבע מן השאלות 6-11 (לכל שאלה – 9 נקודות; לכל סעיף – 3 נקודות).

שים לב: בשאלות שבחרת, יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

6. יהושע, ז'.

- א.** "וימעלו בני ישראל מעל בחרם ויקח עכן... מן החרם" (פסוק א').
מה היה חטאו של עכן? הסבר מדוע חטאו של היחיד נחשב חטא של עם ישראל כולו.
- ב.** "ויאמר ה' אל יהושע קם לך" (פסוק י').
הבא שני הסברים לאמירה "קם לך".
- ג.** עיין בפסוקים י"ד-י"ח.
הסבר כיצד נלכד עכן.

7. שופטים, י"א, ד'-כ"ד.

- א.** "מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצי" (פסוק י"ב).
מה ענה מלך עמון לשליחי יפתח על שאלתו, ומה הוא דרש מיפתח?
- ב.** מה ענה יפתח על טענתו של מלך עמון? ענה על פי פסוקים כ"א-כ"ג.
- ג.** למה התכוון יפתח כשאמר למלך עמון: "הלא את אשר יורישך כמוש אלהיך אותו תירש" (פסוק כ"ד)?

8. שופטים, י"ד, א'-ח'.

- א.** עיין בפסוק ב'.
מניין שנישואי שמשון עם האישה הפלשתית היו כהלכה?
- ב.** "כי תִּגְּזֶנָהּ הוא מבקש מפלשתים" (פסוק ד').
מהי "תואנה", ולשם מה ביקש שמשון תואנה מפלשתים?
- ג.** "וַיִּשָּׁב מִיָּמִים לַקַּחְתָּהּ" (פסוק ח').
מדוע מציין הפסוק שמשון שב לקחתה, הרי כבר נאמר בפסוקים ב'-ג' שעשה כך?

9. שמואל א, י"ב.

- א. "הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו" (פסוק ג').
הסבר דברים אלה.
- ב. "וישלח ה' את ירבעל ואת בָּדן ואת יפתח" (פסוק י"א).
מדוע הזכיר שמואל דווקא את המנהיגים האלה? בתשובתך ציין מי הם ירבעל ובדן.
- ג. הסבר את תוכחת שמואל לישראל בפסוק י"ב.

10. שמואל א, ט"ז.

- א. כשראה שמואל את אליאב בן ישי אמר "אך נגד ה' משיחו" (פסוק ו').
הסבר את דברי שמואל.
- ב. "כי לא אשר יראה האדם כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב" (פסוק ז').
מה רצה ה' ללמד את שמואל בדברים האלה?
- ג. "ויען אחד מהנערים... בן לישי בית הלחמי ידע נגן וגבור חיל ואיש מלחמה..." (פסוק ח').
מדוע מנה הנער את כל השבחים האלה, הרי שאול חיפש רק אדם שיודע לנגן?

11. שמואל ב, ו'.

- א. "וישלח עֶזֶה אל ארון האלקים ויאחז בו... ויחר אף ה' בעֶזֶה" (פסוקים ו'-ז').
הסבר את החטא החמור של עֶזֶה.
- ב. עיין בפסוק ט"ז ובפסוק כ'.
הסבר מדוע בָּזָה מיכל לדוד.
- ג. "ועם האמהות אשר אמרת עָמָם אֶפְבֹּדָה" (פסוק כ"ב).
הסבר את תשובת דוד למיכל.

המשך בעמוד 6

פרק שלישי — בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א, שמואל ב (16 נקודות)

ענה על שאלה 12.

12. לפניך עשרה סעיפים (א-י), ובהם קטעי פסוקים.

בחר בשמונה סעיפים, העתק למחברתך את האות המציינת כל סעיף שבחרת, וכתוב לידה

על מי נאמרו הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו (לכל סעיף — 2 נקודות).

א. "וימס לבבם ולא היה בם עוד רוח מפני בני ישראל".

ב. "מאת ה' היתה לחזק את לבם לקראת המלחמה את ישראל".

ג. "עם חרף נפשו למות".

ד. "ואם באמת ובתמים עשיתם... שםחו באבימלך וישמח גם הוא בכם".

ה. "ויבער מגדיש ועד קמה ועד כרם זית".

ו. "ותהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני ה'".

ז. "הנה האיש... זה יעצר בעמי".

ח. "והנה לו משתה בביתו... והוא שכר עד מאד".

ט. "וימלכוהו אל הגלעד... ועל אפרים ועל בנימן ועל ישראל קלה".

י. "אני הלך אליו והוא לא ישוב אלי".

בהצלחה!